

ERDÉLYI GAZDA

Az állandó gép- és eszköziállításon levő,

az őszi munkálatokhoz szükséges gépek és eszközök árjegyzései, melyekből az E. G. E. tagjai engedményben részesülnek.

Külön megjelölés hiján az árak nagyrészt Budapesten értendők.

Ekék.

Mélyítő eke előhántóval »R 14 M N.«, 21—37 cm. mély szántásra. Ára 122 korona, engedmény. Répatermelők és szőlőbirtokosok figyelmébe!

Egyetemes acél-ekék (Sack rendszer), jó minőségért felelősséget vállalunk előhántó nélkül öntöttvas fejjel:

D 7 M 9—18 cm. mély szántásra, ára 65 kor.
D 8 M 10—21 » » » » » 70 »
D 10 M 15—16 » » » » » 72 »
Magosított acélöntvényűfejjel és erősített taligával (a taliga kivételével egészen acélból).
D 8 M N. 10—21 cm. mély szántású, ára 78 kor.
D 10 M N 15—26 » » » » » 82 »

Az egyetemes ekékhez mindenféle talajműveléshez szükséges felszerelések kaphatók, ezeknek alkalmazása kiállításunkon készséggel megmutattatik; így:

kétvasu hántó eketest, ára 31 korona.
háromvasú hántó eketest, » 43 »
burgonya kiszántó eketest » 32 »
egyoldalú repakiemelő test » 15 »

Acélkeretes porhanyítók, művelő és extirpátor kapákkal, a cél és munkaképesség szerint különféle árak mellett.

Ezeknek alkalmazása szükségtelenné teszi ilyeneknek, mint külön gépeknek beszerzését.

Rendkívül jó, acéltanyából készült kolozsvári ekék fagerendelylyel, állítható erős taligával:

4. sz. »földműves« eke ára 36 korona
4. sz. eke 8—16 cm mély szántású » 56 »
3. sz. » 10—18 » » » » » 60 »
2. sz. » 12—20 » » » » » 64 »
Önvezetővel 7 koronával drágább.

Kettős ekék:

»NPL« jegyű kötött talajra való (aránylag csekély vonóerőt igényel) súlya 128 kg. Ára 134 korona.

»SU« jegyű kolozsvári kétvasú eke. Ára 120 korona.

Váltó ekék:

Sack rendszerű, kitünő gyártmány. Ára 104 korona.

Kolozsvári hegyi eke 8—16 cm. mély szántású ára 80 kor.

Kolozsvári hegyi eke 10—20 cm. mély szántású ára 90 kor.

»Bóni« eketaliga. Különös előnyei: kettős tengelyei a kerekekkel együtt forognak, így a csapágy kopásnak kitéve nincs; állítása magasabb, vagy mély szántásra nagyon egyszerű. — Önműködő olajozóval. — Ajánljuk megpróbálásra!

Ára az állíthatónak 34 kor.

Állító készülék nélkül 30 kor.

Kivánatra az ekékkel ilyen taliga szállítatik; árkülömbözet 6—8 korona.

Boronák.

Vetések boronálására: a rögök teljes szétmorzsolására; a talaj legfinomabb porhanyítására:

00 sz. Laacke-féle, 3 táblás, 3 m. széles, ára 68 kor.

0 sz. Laacke-féle, 4 táblás, 4 m széles, ára 80 kor.

Magtakarásra: kötöttebb talajban:

Laacke 1. sz. 2'20 m. széles 58 kor, 3. sz. 3'30 m. széles 86 korona.

Nehéz talajnál:

4 sz. 1'65 m. széles 56 kor., 5. sz. 2'20 m. széles 70 kor.

Szántóföldboronák:

középkötött s nehéz talajnak:

7. sz. 1'65 m. széles 60 kor. 9. sz. 2'75 m. széles 98 kor.

Hantos talaj előmunkálására porhanyító boronák:

Laacke 10. sz. 1'65 m. széles 66 kor. 12. sz. 3'30 m. széles 120 kor.

15 cm. mélységig a legnehezebb talajokban is jól működik.

Az »Osborne«-féle rugós fogas borona; alkalmas a szántóföld előkészítésére és meglazítására.

Munkaszélessége 183 cm 17 foggal, ára 190 kor.

Hengerek

2'4 m. munkaszélességekben: sima, gyűrűs, rög-törő és kombinált rög-törő testekkel.

Áraik: 320.— 310.— 350.— 400.— kor.
Szállítókészülék ára 80 kor. 12% engedmény.

Vetőgépek.

Sorbavetőék:

»Mosoni Drill« teljesen egyenletesen vet hegynek föl, le. valamint lejtőn, rendkívül egyszerű szabályozás. 11'8 cm és 10'5 cm. sor-távollal.

11 13 15 17 soros
ára: 470.— 490.— 540.— 600.— korona

lőhersházó szekrény 60.— 70.— 70.— »

»Nemzeti« tolórendszeres gép, ugyancsak hegyes vidékeken alkalmas:

ára: 520.— 540.— 590.— kor.

12% engedm.

»Unicum Drill« kitünő hegyi vetőgép. Egyszerű, könnyű kezelés.

12 14 18 soros
ára: 480.— 520.— 620.— kor.

»Columbia Drill« 13 15 17 soros
490.— 540.— 600.— k.

»Montania Drill« elő- vagy hátsó kormányval
11 13 15 17 soros
470.— 520.— 560.— 590.— kor.

Uj kézi szóróvetőgép, Retteggy-féle, lóhere, repce, köles, mák és fűmagnak; vetőszélessége 7—8 méter. — Egyenletes vetés! Ára 60 kor. engedmény.

Király-féle szóróvetőgép egyszerű. Ára 20 kor.

»Hydra«, új, horganyozott acél vetőgéptölcsér, kitünő eredményrel használják, bármily vetőgéphez megrendelhető, dronkint 2'00 kor.

Gabonatisztító gépek.

Rosták.

»Kalmár«-féle FR jegyű felsőrázóju, ára 110 kor.

» » AR » alsó » » 130 »

» » K J » szelrosta » 100 »

Mindháromnál bérmentes szállítás.

Ezen rosták a legnagyobb igényeket is kielégítik — Számos elismerés!

Leszih-féle »Victoria« terményrosta: óriási munkabírás, 4-felé osztályoz, csendes, nyugodt járásu, a kettős működésű VIII. sz. magtárakba és nagy uradalmakba való, ára 270 kor.

Egyszerű működésűek 120 koronától kezdve kaphatók.

Kühne szelelő magtárrostája 68 kor.

» 5 sz. nagy gabonarostája 204 kor.

Simonffy új rostája 120 kor.

Konkolyozók:

Pernollet jegyű, szapora, tiszta munkája révén közkedvelt, ára 188 kor.

Pernollet jegyű, önműködő, tápláló szerkezettel, ára 208 kor.

»JA« jegyű, szelelővel, ára 156 kor.

Konkolyozók megrendelésénél ajánlatos a tisztatlan gabonából 2—3 kgos. mintát beküldeni, hogy a lyukat megfelelő legyen.

Pincegazdasági cikkek.

Borsajtók:

Könyökszerkezetű borsajtó 110 literes edénnyel 260 kor.

» » » 160 literes edénnyel 340 kor.

Főelőnyei: a csavar itt vízszintesen van elhelyezve és így ez által tisztátalanság el van kerülve; naponkint egy ember 15—20 sajtólást végezhet. Rendkívül erős, célszerű sajtó.

Favított Mabilie rendszerű sajtók vaslábakkal, a feltölthető szőlő mennyisége:

280 liter 430 liter
ára 180 kor. 236 kor.

Szőlő és gyümölcs zúzó gép ára 70 kor.
szállító készülékkel ára 78 kor.

Ezekon kívül megrendelhetők az összes szükségelt gépek és eszközök, melyeknek áraival szemben hasonló engedményben részesíthetjük egyetünk tagjait. — Kérjük intézményünk szives pártfogását.

Megrendelések az „E. G. E. állandó gépkiallitása Kolozsvár“
címre küldendők.

Fischer Lipót

kemigráfiai műintézete

→ Budapest ←

Kossuth Lajos-utca 15. sz.

Klisék

mindennemű nyomtatvány képes illusztrált kiállítása számára a legjutányosabb árakon vállaltatnak és a legelőkélesebben

készítetnek el. Vidéki megrendelések is pontosan eszközöltenek.

(415.)

Biharmegye első gyümölcs kiviteli üzlete!

Egy 5 kilós kosár

Csemege Szőlő

1 frt 20 kr.

Mindennemű más fajta gyümölcsök: őszi, francia boraczk, nemes fajkörték, amerikai sima és gyökeres szőlővesszők, valamint kész ojtványokat a legolcsóbb árban szállít

Szabó István

szőlő birtokos,

fűszer és csemegekereskedő

(709.) **Nagy-Várad.**

Ugoroka savanyításához 1 üveg franciurti ecetkivonatot 1 korona, a melyből 20 liter közönséges vagy 10 liter ecetszesz készíthető!

Ugoroka savanyításához 1 üveg franciurti ecetkivonatot 1 korona, a melyből 20 liter közönséges vagy 10 liter ecetszesz készíthető!

Láng és Lovass

gépolaaj és gépszir-gyára

BUDAPEST, V. Váci-ut 140.

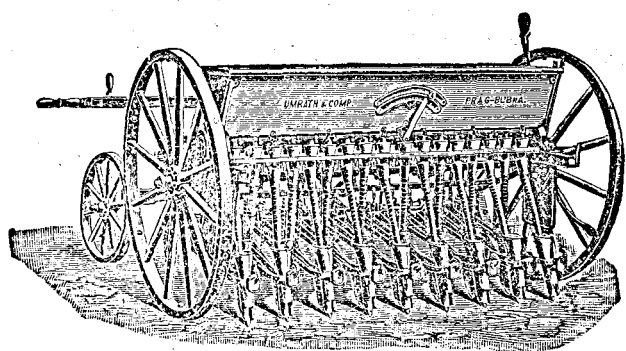

(602.)

Ajánlja legjobb minőségű

gépolaaj,
hengerolaaj,
gépszir gyártmányait.

Megrendelések közvetlenül az „Erdélyi Gazdasági Egylet” védnöksége alatti állandó gazdasági gépkiallítás igazgatóságához Kolozsvárt, intézendők.

Egyetemes sorvetőgépek

legjobb tolókerék-rendszer. Magyar és osztrák szabadalom.

Utólérhetlen

(544. II.)

megbízható!

Ekék.

célszerű!

Trieürök.

könnyű járatú!

Umrath és Társa Budapest.

V., Váci-körút 60. szám.

Gőscséplőkészletek 12 lóerőig.

Ipari mozgonyok 100 lóerőig.

Más hasonló raktárral össze nem tévesztendő!

Díszes virágvázák nagy választékban 1 koronától 40 koronáig!

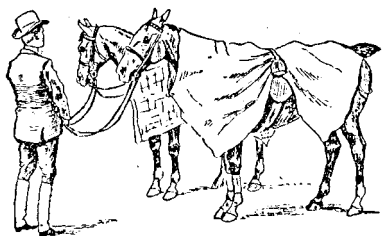
Mindennemű üveginu háztartási és gazdasági ezöloktra!

Legfinomabb Kristályüveg-asztali készletek nagy raktára. Budapest, Ferencz-József-tér 8. szám.

722.

PÖSTYÉNI FLUID-GYÁR

Állatgyógyászati készítményei:

Pöstyéni Thermal lófluid ára: egy üveg 2 kor. 80 fillér. 5 liter 25 kor. 10 liter 50 kor.

Pöstyéni Bliszter (folyékony) ára: egy üveg 4 kor.

Pöstyéni maró Bliszter ára: egy tégely 4 kor. (ógetés szűkségtelen, a betegség ismétlődése kizárva).

Pöstyéni Embrocation ára: egy üveg 4 kor.

Pöstyéni maláta pogácsa (lepény) különlegesség, lovak és szarvasmarha hurutos megbetegedéseinél, ára 3 kor.

Pöstyéni sebkenőcs, csövenként 2 kor.

Unicum legyek és egyéb rovarok ellen. Alkalmazandó lovak és szarvasmarhánál, 1 liter ára 2 kor.

Amerikai állat táppor lovak, szarvasmarha, juhok és sertések számára 1/2 kiló 80 fillér, 1/1 kiló 1 kor. 40 fillér, 5 kiló 5 kor. (50—100 kilóig külön ár).

Pöstyéni sertéspor (Boróka-liszt) emésztést szabályozó és vértisztító készítmény: 1/2 kiló 80 fillér, 1/1 kiló 1 kor. 40 fillér, 5 kiló 5 kor. (80—100 kilóig külön árak).

Ragadós száj- és körömfájás elleni angol por 1/2 kiló 2 kor., 1/1 kiló 4 korona.

Megrendelhetők: 5% engedménnyel egyleti tagoknak az Állandó gépkiallítás Kolozsvárt, minden gyógyszerárban és nagyobb drogueriákban, valamint:

Fluid-gyár Pöstyénfördő.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

(716.)

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/3 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KOZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC-U. 11 SZ
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ

Kérjük a negyedévi előfizetések beküldését.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A hadseregellátás új rendje.	527
A vasúti gyorsárúszállítás könnyítése.	528
A takonykór elleni védekezés. II. Zanda József.	528

Tárca:

Kisbirtokos-osztály teremtése, helyzetüknek javítása és biztosítása Dániában. B. D.	528
Kisebb szakközlemények.	530
Egyleti élet.	531
Vegyes közlemények	531
Hirdetések	

MAUTHNER ÖDÖN

csász. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN,

VII., Rottenbiller-utca 33. szám,

VI., Andrassy-ut 23. sz.

Ajánl és vesz:

biborherét, homok (szősős) bükkönyt (Vicia Villosa) őszi borsót, őszi bükkönyt, tavaszi repezét, őszi repezét, (káposztarepezét), esibehurt, mustármagot.

(28.)

A hadseregellátás új rendje.

Az E. G. E. 586. II. 69/1901. szám alatt a cs. és kir. hadügyminiszterhez a katonai terményszállítások új rendjének módosítása iránt a következő fölterjesztést intézte:

„Nagyméltóságú Miniszter Úr,
Kegyelmes Urunk!

A hadsereg ellátásához szükséges rozs és zab mennyiségnek 1901. július 21-én kiadott XII. oszt. 1790. számú magas rendeletével szabályozott átvétele a gazdáinknak kétségtelenül nagy előnyököt van hivatva biztosítani. Fontos érdekük a gazdáknak az, hogy a cs. és kir. élelmezési raktárak közvetlen ajánlat, illetőleg az eladó mennyiségnek a raktárhoz való szállítása után a kínált megfelelő mennyiséget átveszik és kifizetik. De ez a kétségtelen előny a gazdák által csak akkor használható föl, ha azok az árak, melyeket az élelmezési raktárak az áruért kínálnak, el is fogadhatók. E nélkül az egész rendelkezés illuzórius marad és az így szabályozott szállítás nem eszközölhető.

A XII. 1790. számú hadügyminiszteri magas rendelet szerint az élelmezési raktárak által fizethető árak a napi piaci és tőzsdei jegyzett árak arányában állapítottak meg, *levonva a budapesti tőzsdei árakból az átvételi helytől Budapestig való szállítás költségeit.* Az árnak ilyen alapon való kiszámítása egyenesen lehetetlenné teszi azt, hogy gazdáink az ő hasznukra rendeltetett intézkedést fölhasználhassák.

Azok az árak, amiket a nagyobb piacokon úgy, mint a kisebb községekben is a gabonáért fizetni szoktak, elválaszthatatlanul és szorosan összefüggnek a budapesti tőzsdén jegyzett árakkal. Ezeknek arányában fejlődnek a vidéki piacok árai. És mert az az ár a mértékadó, a mint a budapesti tőzsdén jegyzik a gabonát, a piaci árak megalakulásánál már ab origine levonásba hozatik az illető piactól a Budapestig való szállítás költsége. Ha már most az élelmezési raktárak ezeket a — már úgyis a szállítási költségek levonásával képződött piaci árakat a tőzsdei árjegyzéssel kombinálják, még pedig úgy,

hogy ebből a tőzsdei árból előbb levonják a Budapestre való szállítás költségeit, az positive azt eredményezi, hogy a fizethető árból a szállítási költségek kétszer vonatnak le: egyszer a piac által az ár megalakulásánál, másodsor az élelmezési raktár által a budapesti tőzsdei árból való levonással; és másrészt azzal a negatív eredménnyel jár, hogy a budapesti középponttól távolabb élő gazdák az élelmezési raktárak által kínált árakon — mint azt a nálunk észlelt tapasztalatok bizonyítják — terményeiket teljességgel nem adhatják azoknak el.

Ismerve Nagyméltóságodnak azon határozottan kifejezett intencióját, hogy a hadsereg ellátásánál gazdaosztályunk minden rétegének megakarja adni a szállítás lehetőségét, mély tisztelettel és a dolog természetére való tekintettel sürgősen kérjük XII. 1790./1901. számú rendeletének olyan módon való megváltoztatását hogy:

az élelmezési raktárak a mindenkori piaci árak és a budapesti tőzsdei árak alapján fizethessék meg a terményeket, de a tőzsdén jegyzett árakból ne vonják le a szállítási költségeket, vagy pedig a piaci árak figyelembe vétele nélkül, a budapesti tőzsdei ár, — minus szállítási költség — alapján állapítottassék meg az ár. Csakis ez lehet a valóságnak és a kereskedelemnek meg felelő helyes árképződés, csupán csak ilyen kombináció útján fizethetnek az élelmezési raktárak gazdáink által is elfogadható árakat.

Abban a meggyőződésben, hogy Nagyméltóságod a gazdaközönségünk érdekében való ezen kérésünket mérlegelni fogja és annak helyet fog adni, — vagyunk mély tisztelettel

Szabó József, s. k., Tokaji László, s. k.,
egyleti elnök. egyleti titkár.

624. II. 76/1901. sz. alatt a földmivelésügyi m. kir. miniszter úrhoz is megküldtük ezt a fölratot pártolás céljából és fölhívjuk tisztelt társsegyleteink figyelmét is arra, hogy hasonló értelemben a cs. és kir. hadügyminiszterhez és a földmivelésügyi kormányhoz irjanak föl.

Legelőnyösebb

gabonaértékesítés.

Erőtakarmányok.

Vegyztiszta olajok és kenőcsök,
ponyvák, zsákok, szíjak, köszenek; szóval minden
cséplési anyagok és gépek.

(532.)

Őszi vetőmagvak

legteljesebb napi áron való értékesítése.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

Szőlővédekezési,
esomagolási, szüretelési és
pinczegazdasági cikkek.

A vasúti gyorsárúszállítás könnyítése.

Az E. G. E. által f. évi május hó 28-án a kereskedelmi m. kir. ministerhez és pártolás végett a földmivelésügyi m. kir. miniszterhez intézett beadványra az utóbbi ministerium a következő leiratot intézte együletünkhöz, örvendetes tanujelét adva annak, hogy a mezőgazdaság érdekében való minden mozzanatot és javaslatot mennyire figyelembe veszi és pártolja:

Magyar Királyi Földmivelésügyi Minister.
46837/VII. 2.—1901. szám.

„A kisebb gyorsáru-csomagok szállítási módjainak egyszerűsítése tárgyában f. évi május hó 28-án 363—55/901. szám alatt kelt felterjesztésére a m. kir. kereskedelmügyi minister urhoz intézett átiratom másolatát tudomásul megküldöm. — Budapest, 1901. szeptember 24-én. A minister megbízásából *Tormay, s. k.* —
„Magyar Királyi Földmivelésügyi Minister. 46837/VII. 2.—1901. szám. Nagyméltóságú Minister Ur! Az *Erdélyi Gazdasági Egylet* visszakérőleg idézett beadványában azzal a kéréssel fordult hozzám, hogy az osztrák államvasutakon alkalmazott bérmentesítő bélyegjegyes gyorsáru csomag szállítási módjának a m. kir. államvasutak vonalain leendő bevezetése érdekében Nagyméltóságodhoz intézett kérelmét támogassam. A csomagszállítás e módjának nagy előnyét a gazdasági termények forgalombahozatalánál is kedvező értékesítésénél már az 1900. évi 22576. szám alatt Nagyméltóságodhoz intézett átiratomban volt szerencsém kiemelni. Ezt a nézetemet, melyet az Erdélyi Gazdasági Egylet most említett beadványával támogat, londoni szaktudósítom a szülő szállítására vonatkozó an-

golszági jelentésében szintén megerősíti, amennyiben szerinte a szóban forgó csomag szállítási mód Angolországban nemcsak nagy sikerrel alkalmaztatik, de a szállító kosaraknak a közönség rendelkezésére való bocsátásával is tökéletesített. Midőn ezeknél fogva az *Erdélyi Gazdasági Egyletnek úgy a termelők, mint a fogyasztók érdekei szempontjából nagyfontosságú beadványát Nagyméltóságod nagybecsű figyelmébe ajánlani szerencsém van, egyúttal tisztelettel kérem, hogy a szállításhoz szükséges legajánlatosabb kosaraknak a közönség rendelkezésére való bocsátásának módját a megoldandó kérdés keretébe szintén fölvenni méltóztassék. Kérem Nagyméltóságodat, hogy ez ügyben nagybecsű álláspontja esetleg határozata felől annak idején engem is értesíteni méltóztassék. Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását. Budapest, 1901. szeptember 24-én. A minister megbízásából *Tormay, s. k.**

A takonykór elleni védekezés.

— Malleinozás. —

(Felolvasta **Zonda József** törvh. m. kir. állatorvos, az erdélyrészi állatorvosok II-ik szakülésén, Kolozsvárt folyó hó 22-én.)

II.

Lássuk azon esetben az eljárást, midőn a takonykóra gyanus állat oly községben találtatik, vagy oly községből származik, hol már a takonykór 90 napon belül megállapítva volt, vagy a takonykór határozott megállapításakor találtatik a takonykóra gyanus állat. Ha a takonykór határozott megállapításakor vagy ezen időn túl, de a járvány tartamán belül a fertőzött udvar, vagy ugyanazon községben takonykóra gyanus állat ta-

láltatik, az ily takonykóra gyanus állat malleinozása, márcsak külön ministeri engedély, illetve külön megbízás alapján vihető végre.

Ezen malleinozást a ministerium a járási vagy városi m. kir. állatorvosok, vagy az alispánnak előterjesztése, javaslata alapján, vagy az illető állat tulajdonosának kérelmezésére, mely kérelemhez mellékelni kell a tulajdonosnak „Beleegyezési nyilatkozatát“ is — rendeli el.

A ministeriumhoz az állatorvosok, vagy az alispán által teendő javaslati előterjesztésben határozottan meg kell nevezni a tulajdonosok neveit, állataik létszámát, korát, ivarát, színét, jegyeit, egyenként az állatok körülbelüli értékét, rendeltetését, azok tartózkodási helyét s különösen fel kell tüntetni, hogy a javaslatba hozott malleinozandó állatok közül hány darab a takonykóra gyanus és hány darab esetleg a fertőzésre gyanus s ezen állatok takonykóros lóval tényleg érintkeztek-e vagy nem.

Ha a ministerium a fentemlített állatorvosi, vagy alispáni előterjesztésre, vagy a fél kérelmezésére az állatok malleinozását elrendeli és a takonykóra gyanus állatok a malleinre határozottan, korlátozatlanul vagy semmiképen sem reagálnak, akkor a teendők következők.

a) A malleinre határozottan reagált takonykóra gyanus állat a malleinozás befejezte után az I. foku hatósághoz beadott osztályozás után az eljáró m. kir. állatorvos javaslata alapján a 4000. sz. rendelet 13. §. c. pontja értelmében kiirtandó.

b) Határozatlan reakció esetében a takonykóra gyanus állat a vele bebizonyíthatólag érintkezett állatokkal egyetemben 60 napi zárlat alatt hagyandó, mely idő alatt a gyanus állatnak a II-szori malleinozása, a ministerium által biztosan el lesz rendelve

c) Semmiképen nem reagált takonykóra gyanus állat újabb ministeri elhatározásig teljesen elkülönítve az I. foku hatóság által istálló zár alá helyezendő.

TÁRGA.

Kisbirtokos-osztály teremtése, helyzetüknek javítása és biztosítása Dániában.

Franciaából fordította: **B. D.**

— A hitel és a kisbirtokosok. Tulajdonbirtok teremtése a gazdasági munkások számára. Az 1898. március 26-iki és 1899. március 24-iki dán törvények. A kisgazdává vált mezőgazdasági munkás. Hová vezethet a tudomány, s tőke és munka egyesülése? Megszívletésre méltó jó példák. —

I.

A XIX. század második felében Dániában, a vidéken, egy mezei munkásokból álló osztály jött létre, mely nagyszámu volt, de nem birt egy talpalattnyi földdel sem, s mely bérben tartott oly házakban lakott, a melyekhez földek nem tartoztak.*) Ezen néposztálynak nem válhattak hasznára a kisbirtokosok helyzetének javítását célzó rendszabályok: mint tej- és a mezőgazdasági termékek eladására létrejött egyéb szövetkezetek. A kevéssé kielégítő helyzet, a melyben ezen mezei munkások tengtek, nagy számban kivándorolni

* Körülbelül megfelel az a.-ausztriai „Kleinhausnernek“ — ford.

kényszeríté őket a városokba s a külföldre: 1892-ben 3000-nél több munkás hagyta el mezei lakát, és Kanadában kereste a megélhetési módot; a maradék a dán városokba özönlött. Ezen egyetlen évben 5000 egyén vándorolt ki. A dán gazdasági egyesületek és a kormány, a melyek annyira szívükön viselik a nemzeti gazdaság és különösen az egészen kis birtokosok előhaladásának ügyét, — a mint észrevehet, hogy a kivándorlás a városokba és Amerikába növekedőben van s ezzel arányban a vidéki községek elnéptelenednek, — elhatározták, hogy ankétot hívnak össze, hogy azon módok felől tanácskozzanak, mint lehetne a családok legnagyobb számának mezei lakokat, ahoz tartozó és egy egész három tehén eltartását lehetségessé tevő földekkel biztosítani.

1893-ban a jütlandi gazdák kiküldöttjeinek összejövele alkalmából e téren felvetett kérdés, az 1894. ápril 13-iki törvény intézkedése folytán egy bizottság kezébe került. Ezen bizottság szakadatlanul dolgozott a nagy tanulmányon, a melylyel megbízott s jelentésének előterjesztése után, 1899. március 24-én ki lett hirdetve a törvény, a mely a mezei munkásoknak földparcellákat biztosítandó volt.

E jótékony hatású törvény, a melyhez hasonló tudunkkal még egyetlen más nemzetnél se hozott, megérdemli, hogy magára vonja olyan országok törvényhozóinak és gazdaszainak figyelmét, a hol, mint Franciaországban (és mint nálunk is — ford.) a kisbirtokosok meglehetősen tért foglalnak el s a hol bizonyára joggal fájjalják a vidék elnéptelenedését a városok és a külföld javára.

A nélkül, hogy illuziókban ringatnók magunkat azon befolyást illetőleg, a melylyel a törvényhozás a falvak elhagyásának meggátolására birhat, a honnan oly sok falusi tódul a városokba, remélve, hogy ott találja majd boldogulását, a mi nekik vajmi ritkán sikerül, — azért mégis megengedhető a hit, hogy sokat lehet várni azon átalakulástól, a mely a dán törvény nyomában a mezőgazdasági munkások életfeltételeiben létrejönni fog, kivált ha hozzáadjuk a kisgazdák számára 1898-ban Dániában szervezett hitelintézetet, a melyet fő vonalaiban alább vázolni fogunk.

Az 1899. március 24-iki törvény felhatalmazza az államot, hogy az alábbi feltételek alatt, 5 év tartamig, évente 7 millió frankot kölcsönözzön a munkásoknak oly célból, hogy lehetővé tétessék nekik — annak, a mit Dániá

Erdélyi Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság

KOLOZSVÁR.

Alaptőke: 2.000.000 korona.

A bank elfogad betéteket takarékpénztári könyvekre, folyószámlára; azokat felmondás nélkül visszafizeti. Leszámitól váltókat, utalványokat, járadékokat, checkeket, kiforsolt értékeket stb. Értékpapírokat és idegen pénzeszközöket elad és vásárol, előlegeket ad értékpapírokra, folyószámlán és előre meghatározott időre. Díjmentesen bevált szelvényeket és elvállalja sorsjegyek revisióját.

Kibocsát utalványokat, checkeket, hitelleveleket, bármely külföldi piacra. Rendelkezésre tart a felek saját zárai alatt tűz- és betörésmentes pénztárazszekrényeket. (Safe deposits). Nagyobb ládába esomagolt és a fél perséjével ellátott ezüst és aranyneműek, vagy más értéktárgyak külön e célra berendezett tűz- és betörésmentes szobában őriztetnek.

Mátyás- király- tér 32.

Magy. kir. szab. osztálysorsjegyek főelárusító helye.

Mátyás- király- tér 32.

Üzleti órák délelőtt 9—12-ig, délután 3—5-ig.

Ha a takonykórra gyanus állat a mellein határozott reakciója alapján kiirtatott és a boncolás után tényleg takonykórban szenvedőnek találtatott, az ezen állattal megbizonyíthatólag bármilyen módon érintkezett állat, mint takonykór fertőzésre gyanus, az I. foku hatóság által 60 napi zárlat alá helyezendő.

Ha a kiirtott takonykórra gyanus állat a kiirtás után nem találtatott takonykórban szenvedőnek, úgy a fertőzésre gyanus állatok zárlat alóli feloldását az I. foku hatóság elrendeli.

Ha a kiirtott takonykórra a kiirtás után is csak takonykórra gyanusnak tűnik fel, vagy a tulajdonos a kórisme tekintetében saját költségére felülvizsgálatot kíván, vagy ha az állatorvosok között nézeteltérés forog fenn, úgy köteles az I. foku hatóság ezt írásba foglalni és a kártalanítási határozott meghozatalának függőben tartásával a gyanus szerveket és a felvett bemutatási jegyzőkönyvet a budapesti m. kir. állatorvosi főiskolához felterjeszteni.

A zárlat alatt lévő állatok a kórisme határozott megállapításáig továbbra is zárlat alatt hagyandók.

A takonykórra gyanus állatok vázolt két különböző módjánál a malleinozást és a kiirtást illetőleg két kérdés áll elő eldöntés, illetve megbeszélésünk tárgyául és pedig:

Először az, hogy azon esetben, midőn még a takonykór megállapítása nincs, az ekkor talált takonykórra gyanus állat feltalálása a jelenlegi m. kir. törvényhatósági állatorvosnak a járási vagy a városi m. kir. állatorvosok által, a malleinozás véghezvitele szempontjából, az 1900. évi XVII. t. c. életbeléptetése bejelentendő-e.

Másodszor az, hogy midőn a takonykór már megállapítva van a malleinozást nem a törvényhatósági m. kir. állatorvos végezte, a határozottan reagált takonykórra gyanus állat kiirtásánál és boncolásánál a jelenlegi m. kir. törvényhatósági állatorvosnak jelen kell lenni.

Véleményem szerint az államosítás után

se a takonykórra gyanus esetet, se a takonykórra gyanus állatnak a kiirtását nem kell a törvényhatósági m. kir. állatorvosnak bejelenteni, mert a malleinozást, a kiirtást és becslést a jelenlegi járási és városi m. kir. állatorvosoknak kell rendes körülmények között elvégezniök, ha a takonykórgyanus állat malleinozásával a miniszterium, esetleg a törvényhatósági állatorvost külön meg nem bizta.

IV.

Takonykór-fertőzésre gyanus állatok malleinozása és a malleinozott állatokkal való elbánás.

Azon állatok, melyek takonykóros vagy takonykórra gyanus, de a kiirtás után takonykórosoknak bizonyult állatokkal megbizonyíthatólag érintkeztek, velök egy közös helyről ittak, takonykór fertőzésre gyanusoknak tekintetnek.

Az ily állatok a takonykór határozott megállapításától számított 60 napi istálló, illetve udvarzárlat alá helyezendőek.

Ily fertőzésre gyanus állatok már csak akkor malleinozhatók, ha ezen állatok tulajdonosai a malleinozásba beleegyeztek, vagy annak elrendelését az állatorvosok javaslata alapján az alispán a miniszteriumtól kérelmezi és azt a miniszter elrendeli.

Ha a fertőzésre gyanus állat a malleinozásra határozottan reagált, a malleinozás után újra 60 napig zárlat alatt hagyandó; ily állatnak a kiirtását csak a minister rendelheti el, mit ha el nem rendelne 60 nap múlva, az első malleinozással megbízott m. kir. állatorvos által minden rendelet bevárása nélkül ismét malleinozandó.

A malleinre határozatlanul reagált fertőzésre gyanus állat újabb ministeri intézkedésig zárlat alatt hagyandó.

A semmiképen nem reagált fertőzésre gyanus állatok a zárlat alól azonnal feloldandók, de takonykóros lóval megbizonyíthatólag érintkezett fertőzésre gyanus állatok azzal a megszorítással, hogy a tulajdonos ezeket az állatokat csak a malleinozást követő 60 nap leteltével, miután azokat az illetékes m. kir. állatorvos megvizsgálta és egészségeseknek

találta, adhatja el idegen községbe; más fertőzésre gyanus állat minden megszorítás nélkül bocsátható ki a zárlat alól.

Itt megjegyezni kívánom azt, hogy a zárlat elrendelését és feloldását mindig az I. foku hatóság eszközli, részint az állatorvos javaslata alapján, részint pedig a minister ur rendeletéből kifolyólag.

Azon állatokat, melyek a takonykór gyanuja miatt állottak zárlat alatt és a malleinre határozatlanul reagáltak, valamint azok is, a melyek a fertőzés gyanuja miatt lettek malleinozva, de a malleinre határozottan reagáltak, az I. foku hatóság minden 14 napban pontosan köteles a járási v. városi m. kir. állatorvosa által megvizsgáltatni, e vizsgálat alkalmakkor felmerülő költségek az első 60 napig az államkincstár, ezután pedig az állat tulajdonos terhére mennek.

A takonykórra gyanus állatnál e vizsgálat mindaddig tart, míg a m. kir. állatorvos a gyanus állatot egészségesnek, illetőleg az állaton észlelt gyanus tüneteket egyáltalában nem takonykórtól származónak nyilvánítja.

Ha a vizsgálatot teljesítő m. kir. állatorvosok, a takonykór gyanuja miatt zárlat alatt álló és a malleinre határozatlanul reagált, vagy a fertőzés gyanuja miatt zárlat alatt lévő és a malleinre határozottan reagált állatnál takonykór kitörésére utaló tünetet észlel azt az, I. foku hatóság becslési eljárás mellett azonnal kiirtatni köteles.

Valamint akkor is kiirtható a takonykórra gyanus állat, ha a gyanus állapot 60 napnál tovább tart és a tulajdonos a 60 napon túl rá eső megfigyeléssel járó költségeket viselni nem akarja.

Ha a fertőzésre gyanus állatok malleinozásába a tulajdonos bele nem egyezett, vagy annak malleinozását az alispán nem kérte, úgy a fertőzésre gyanus állatok a 60 nap letelte után, állatorvosi vizsgálat után, a zárlat alól feloldandók.

Bármely esetben történő kiirtásnál a szabályszerű becslés akkor mellőzhető csak, ha a tulajdonos az eljáró hatósági közegek felhi-

ban *husmandstrug*-nak neveznek (= a kiscgazda által művelt földeske) — a megszerzése.

A takarékos és józan életű munkásoknak hitelt nyit az állampénztárnál, apró birtokrészeseké meg szerzésére, akár a végből, hogy rajta építkezzenek, akár azért, hogy a földnélküli házakhoz kapcsoltsanak abban az esetben, ha a munkás birna ilyennel.

A törvény mindenik megyében (département) egy a földmívelési miniszterium s a köztanács (conseil général) által választott három tagu bizottságot teremtett, melynek legalább egy tagja kiscgazda (husmand) kell hogy legyen. A földesket kérő mezei munkás több feltételnek kell, hogy eleget tegyen: a becsületesség, életkor stb. szempontjából s egyenesen a bizottsághoz folyamodhatik. A munkások által megszerezhető tulajdon birtok átlag 3 egész 4 hektárt kell, hogy kitegyen: felületük nem szabad, hogy kisebb legyen 1 hektár földnél és elvben, 5 hektárnál nagyobbak lennie nem szabad. A birtok értéke, beleértve az épületeket, a marhaállományt és butorzatot, nem haladhatja túl az 5000 frankot (4000 dán koronát). A törvény még azonkívül megszabja, hogy a munkás, a ki hitelt akar nyerni, tulajdonosa kell, hogy legyen egy a *birtok* össz-

értékének egy tizedrészét kitevő összegnek. Az engedélyezett hitel a birtok értékének $\frac{1}{10}$ -ed részére ruhgat. Az állam fentartja magának az első betáblázás jogát a birtokra, az épületekre s a marhaállományra.

A kölcsönvevő 3%-ot fizet évente kamatba. A hitelezett összeg egyik fele mindaddig nem törlesztendő, míg a másik fele évenkénti 4% kal visszafizetve nincs: a maradék ekkor $3\frac{1}{2}$ % kamatláb szerint törlesztetik, melyből 3% a kamatra megy. Még ezen felül a kölcsön, melynek más módozat szerinti visszafizetését a kormány mindaddig nem követelheti, míg a birtok jó karban van tartva s a kitűzött cél szerint, mint kisbirtok művelve van, tehát ez a kölcsön az első öt év alatt *törlesztési kötelezettség nélkül* engedélyeztetik.

Az éventei összeg, melynek e célra való felhasználására a kormány öt évre felhatalmaztatik, az ország törvényhatósági kerületeiben (bailliage) oly formán osztatik föl, hogy az a benyújtott kérésekkel arányban legyen. Ha az üzleti évre kiszabott összeget a kölcsönök nem merítették ki teljesen, a maradék a következő évre átvihető.

Ha valamelyik munkás, ki e törvény értelmében egy kis birtokot óhajtana magának

szerezni, nem talál vásárolható földet, ez esetben a törvényhatósági tanácshoz folyamodik, a mely aztán arra igyekszik birni a tulajdonosokat, hogy azok elfogadható feltételek mellett ajánlatokat tegyenek. Midőn a munkás kiválasztotta a földet, a melynek birtokába akar jutni, a bizottság által szolgáltatott nyomtatott mintalapra rá írja a megszerezni óhajtott föld nagyságára, a megadható árra, az épületek (ha ilyenek nem volnának még) építési tervezeire vonatkozó adatokat. Megközelítőleg jelzi az ezen építkezésekre, a marhaállomány s a nélkülözhetlen butorzat beszerzésére szükséges kiadások összegét. A birtok rendszerint nem szabad, hogy a vásárlónak 5600 franknál többbe kerüljön. Az ily módon határozottan körülírt kérvény, a törvényhatósági tanács közbejártaival a járási előljárásnak küldetik.

Mikor a földmívelőt értesítették arról, hogy meg van a szükséges minősítvénye arra, s elfogadtatott olyanul, mint ki az államtól kölcsönt nyerhet s ha megbizonyította a földmívelési miniszternek, a járási előljárási bizottság nyilatkozata által, hogy az épületek jól vannak építve, hogy a birtok el van látva a szükséges marhaállományyal és butorzat-

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király- tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

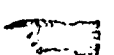
Váltókat ólesón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzalogos kölcsönöket nyujt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztési kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárai (a pályaudvar mellett) ólesón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzások is kaphatók.

Ugyanott a

 The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

vására határozottan kijelenti, hogy kártalanításra sem a kincstár, sem az állat volt tulajdonosa ellen igényt nem támaszt.

A mi a mallein alkalmazását illeti az a 4000 sz. rendelet 1-ső számú mellékletében világosan, részletesen elő van írva, azonban megjegyezni óhajtom itten azt, hogy ha a tiszta, határozott, pontos képet akarunk magunknak alkotni a mallein reactiót illetve első feltétele ennek először a jó, pontos, kiprobált hőmérő, másodsorban az eljárásnál, főleg az ojtásnál, a tisztaság, harmadsorban pedig a pontos és lelkiismeretes észlelés, és a szakszerű megfigyelés.

Az oltás előtt a hőmérsékletnek pontos megállapítása képezvén az alapot, ezt igyekezzünk a nyugodt állaton pontosan felvenni, s ha tán 1—2 tized fokkal a 38,5 foknál az magasabb volna, ugyanezen kiszálláskor az első hőmérőzés után, újabb hőmérést eszközölni, s ha kimutatható jelentékeny betegség az állatnál fenn nem áll, más napig is várva az ojtást foganatosítani, mint inkább az állatot az ideiglenesen fennálló csekély láz miatt ottan hagyni, mert az ilyen utaztatások mindig az illető kartárs rovására, hátrányára, nem pedig előnyére történnek.

Ha a takonykór fertőzésre gyanus állatok használata az illető község határában megvolna engedve, a II-ik malleinozás előtt pár nappal az állat tulajdonosa, vagy a községi előjáróság figyelmeztetendő, hogy a malleinozás alá kerülendő állatokat az ojtás előtt 1—2 nappal a tulajdonos pihentesse, illetőleg munkára ne alkalmazza.

A mi a reactio fokozatát illeti én a határozott (typicus) reactionnak azt tartom, midőn az ojtás után a hőfok a 6—9 órától kezdve 40 fokon, vagy ezen felül emelkedik s ily magas fokon állandólag, vagy 1—2 tized fok ingadozás mellett az egész észlelési idő befejeztéig megmarad és e magas láz mellé bágadtság, étvágytalanság, izomremegés végre az ojtáshelyén keletkező kisebb-nagyobb daganat is hozzájárul. Sokan e daganatot igen fontosnak tartják.

Határozottan (typicus) reactionnak azt tartom, midőn a hőfok a normálisnál fennebb emelkedik és a 39 fokot eléri, vagy meghaladja, de 40 fokig nem emelkedik s ez az emelkedés az egész észlelési idő alatt folytonosan nem áll fenn, ezen hőfok emelkedéshez kisebb-nagyobb fokú, de változó bágadtság, étvágytalanság stb. is csatlakozik.

Semmiképen nem reagálnak akkor mondjuk az állatot, midőn a hőfok a 39 fokot nem éri el, bágadtság, étvágytalanság, izomremegés az állatnál nincs jelen.

En ily állatoknál is legtöbbször észleltem, jókora és hosszasan megmaradó daganatot is, épen ezért az ojtás helyén keletkező daganatot tisztán nem tekintem jellegzetes diagnostikai tünetnek.

A mi a mallein diagnostikai értékét illeti, én határozottan igen jó diagnostikai szernek tartom a rejtett takonykór felismerésére, kimutatására, ha néha-néha mindazonáltal cserbe hagyja az állatorvost, annak okát nem annyira a szer, illetve az anyag megbízhatatlanságában; mint inkább más körülményben hiszem leledzeni.

Végre megjegyezni kívánom azt, hogy minden malleinozás és kiirtás eredményéről részletes jelentést kell készítenie és azt a malleinozott állatokról vezetett „kimutatással“ egyetemben a miniszter urhoz rendes úton fel kell terjeszteni.

Ugy a jelentésről, mint a kimutatásról, valamint a takonykórra gyanus és fertőzésre gyanus állatok nationalejáról, a malleinozáskor az állatok jelzésére használt jelek, vagy számokról pontos másolatot kell megtartani, mely jelzést, vagy számot a másod, esetleg a harmadik, vagy negyedik ojtásnál is mindig meg kell tartani.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ Hüvelyesekből kenyér. Abból a tényből kiindulva, hogy a hüvelyes vetemények magvai, mint a borsó, bab, lencse, igen ma-

szabadabb és egészségesebb körülmények között, mint a minőket a városi munkaerő felhalmozódások közt találhatna. A Dániában már annyira elszaporodott *husmaendek* példája által, be lön bizonyítva, hogy egy-két hektárnyi földnek, egynehány tehénnek és disznónak, egy kis baromfiudvarnak birtokán levő család, a szövetkezés, mint tej- és tojássszojvetkezetek által mindenestre több jövedelmet képes magának biztosítani, mint a minő valamely ipartelepben való dolgozással megszereshető volna.*)

Az 1899-iki törvény kedvezéséből földbirtokossá lett mezei munkás a kisbirtokosok részére az 1898-iki törvény által biztosított kölcsön segítségével, módját találhatja kis darabka földje és szerény istállója termelőképességének növelésére, oly feltételek mellett, melyeket a kisbirtokosoknak nyújtandó kölcsönre vonatkozó törvény főbb intézkedéseinek összegezése által ismertetni fogunk.

(Vége következik.)

*) Kihirdetésétől 1900. végéig számított tizenhét hónap alatt az 1899-iki törvény 300-nál több kicsiny mezőgazdasági művelést teremtett meg, a miből az akciónak jót jövedelhetünk.

gas fehérnyetartalommal bírnak, tehát igen tápdúsak, dr. Fanto R. (Bécsben) megkísérelte belőlük kenyér előállítását. Minthogy azonban sikértartalmuk elenyésző, az e magvakból előállított liszthez buzalisztt sikerét keverte, melyet oly módon nyert, hogy a buzaliszttet vízzel keverte s a keveréket ruhában kidagasztotta, ilyenformán a keményítőliszt a vízzel a ruhán átszűrődik, míg a siker felduzzadva a ruhában marad vissza. Az így frissen kimosott siker azonban nedves állapotban igen könnyen romlandó portéka s könnyen rothadásba megy. Ezért vékony rétegekbe kiterítve 40—50° C. hőmérsékletnél szárítjuk oly edényekben, melyből a levegőt kiszivattyuzzuk. Ilyen módon a siker gyorsan megszárad és sárgás üvegkeménységű rideg tömeget képez, melyet könnyen lehet porrá zúzni s rendkívül tartós. A siker e processzus által semmit sem veszít jó tulajdonságaiból, dagadóképességéből. Az így előállított sikerporból 4—5%-ot babliszthez hozzáadva, ez utóbbi sütőképes lesz s kifogástalan kenyeret lehet belőle előállítani. Babilisztt első sorban alkalmas erre a célra fehér színénél fogva. A sikértartalom e kezelés alatt emelkedik és pedig babilisztkenyér, mely 22,2% fehérnyetartalmu lisztből állítottatott elő, 4% siker adagolása folytán 24,5% fehérnyetartalmat mutatott fel. E sikerhez azonban kevés keményítőliszt is kevertetett. E legumínosa-kenyereket azonban élesztővel nem lehet sütni, mert izük edeskes és üres, izetlen lesz. Kovásszal készítve azonban, ha egy kevés köménymagot adagolunk, igen jó ízű kenyeret nyerünk, mely nem sokban különbözik más kenyérettől. Ugyiszintén lehetséges sikerrel ellátott ilyen babiliszttet buza- vagy rozsiiszttel keverve kenyérsütésre alkalmazni. S.

+ Nyulak korának meghatározása.

Igen sokan vannak Nimród fiai közül, a kik már életükben nagyszámu nyulat puffogtattak agyon, de a nyul korának meghatározásánál, rendszerint csak annak nagysága után indulva, mondottak itéletet és gyakran csalódtak az elejtett vad toránál, annak kemény húsával birkóznán akkor, a midőn azt természetének és nagyságának benyomása után itelve fiatalnak mondottak. Nos, a nyulak korának meghatározásánál van egy multhatatlan jel, a mely után bátran indulhatunk. Ha az újakon a körmök (különösen a hátsó lábakon) még hegyesek és élesek: akkor a nyul idei; ha azonban a körmök kopottak és a hátsó lábakon csürkék: akkor a nyul öregebb kora. A piacon vásárolt nyulaknál, a jó karban lévő szemek arra mutatnak, hogy az állatot nem rég lötték; de ha a szemek nagyon megtörtek, homályosak és beesettek, ez biztos jele annak, miszerint a nyulat már régebben lötték. Ezen utóbbi dolog különben más négy lábú és szárnyas vadra, halakra, valamint a mészárszék és hentesbolt levágott állataira nézve is éppen úgy áll, mint a nyulakra s mindannyiszor megfigyelendő lenne, a hányszor a házi asszony lött, vágott, vagy szúrt állatot vásárol; mert ha csak egy kis gyakorlatot szerez magának e téren, úgy csalhatatlanul tudni fogja mindig, hány napos valamely állatnak a húsa s hány napig tartható még?

—S. —N.

Háztartás.

+ Pálmák ápolása a szobában. Kétségtelen, hogy a pálmák egyike a legimpozán-

tal, az összérték $\frac{1}{10}$ -ed részének megfelelő kölcsönt kér. Az előjárásági bizanyitvány ajánlatára e kölcsönre előlegeket lehet adni neki az építkezések tartama alatt. Senki sem kaphat egy kölcsönnél többet.

Mindaddig míg az állam kölcsöne — a törlesztés által — a birtok eredeti értékének fele részére nem redukálódott, e birtok s a tartozékaik másnemű betáblázásokkal meg nem terhelhetők. A járási előjárásági bizottság ügyel arra, hogy a birtok jól legyen művelve. Ha a tulajdonos a művelést elhanyagolja, az esetben a birtok eladható. A kölcsönző elhalása esetében az örökösök egyike által helyettesíthető, feltéve, hogy a szerződés feltételeinek eleget tehet. A földmívelési minisztérium is a maga részéről felhatalmazhatja a tulajdonost az eladásra, abban az esetben, ha a kölcsönvevőt fizetéképésnek tartja.

Igy rendelkezik általánosságban az 1899-iki demokrata törvény; mely új érárt nyit a dán vidéki proletariatus számára, elérhetővé téve a napszámosnak, hogy egy darabka földnek birtokába jusson, melynek termelése a maga és családja megélhetését sokkal bizonyosabbá fogja tenni, mint a városokba, vagy az idegenbe való vándorlás, s a mellett függetlenebb.

A M. KIR. POSTA ÉS TÁVIRDA SZALLITÓJA.

TELEFON SZ. 412.

Bernáth Ede Sándor

Kerékpár, Varrógép Raktár és Mechanikai műhelye

Kolozsvár.

Az összes világhírű bel- és külföldi kerékpárok és varrógépek, azok felszerelése és egyes részének állandó nagy raktára és javító műhelye.

Aranyérem 5 évig felelek. (529.)

Nagy raktár szőnyeg-, paplan-, pokróc- és matrácokban! — Valódi Linoleum- és cocos szőnyeg.

SÁRGA KRISTÓF

Alapítva: 1873.

fehérnemű és vászonraktára,

Alapítva: 1873.

Kolozsvárt, Deák Ferencz-uteza (Belközép) 3. szám.

Dus választék minden kiváló divatos férfi- és női ingek, alsó nadrágok, gallérok, kezecskék, nyakkendők és harisnyákban. Valódi francia fehér- és színes lenbatsizt zsebkendők.

Különlegességek: színes á-jour

kávés-terítők- és asztalterítők, goblin ág- és asztalterítők, csipke-, gyapjú- és chenil-függönyök, pamlag-szőnyegekből.

Újonszülettek részére garnitúrák, paplanok, matrácok- és koosl-takarók.

Nagy választék butorszövetek és szőnyegekből.

Elválttal kiházásitási vagy magán szükségére kívánt mindentféle fehérneműket pontos elkészítését, kitűnő szabás és jó összeállításra leg-nagyobb figyelem fordítatik.

Valódi késmárki lendamaszt asztalnemű 25" gyári áron alól kapható. (531.)

Bagosy és Társa építőmester

építési irodája

Kolozsvárt, Jókai-u. 7.

szám alatt.

Élvállalnak minden e szakmába vágó munkálatok, valamint tervezetek, költségvetések és becslések elkészítését.

(531.)

sabb képviselői a növényországnak s minde-
nütt, a hol ezek tenyésztésével foglalkoznak
— a legtöbb gondot fordítanak rájuk. Ezzel
azonban nem azt akarjuk mondani, hogy a
pálmák tenyésztése valami rendkívüli nehéz-
séggel jár, sőt ellenkezőleg, éppen a pálmák
azok a növényfélések, amelyek a legkitar-
tóbba még a szobában is. Csak éppen addig,
amennyig magról 3—4 éves koráig felnevelé-
sre hivatásos kertész — kívánnak különleges, in-
tensívebb ápolást; de mikor már edzett, erős,
egészséges állapotban jut a pálmák kezébe,
a szobába, akkorára eme növényfélések igény-
essége hasonló természetű növényekénél
semmivel sem több. A pálmák is épp úgy,
mint más hasonló természetű szobanövények
az egyenletes (de nem túlságos) nedvességet,
hőmérsékletet s világosságot kívánják. A port
s egyéb káros lerakódásokat a levelekről he-
tenként legalább egyszer langyos vízbe márt-
ott szivacsos le kell mosni; nyáron az ár-
nyekesebb helyet, télen (okt.—áprilisig); ellen-
ben a naposabb helyet kívánják a pálmák.
Nagyon elősegíti a növény fejlődését az is,
hogy ha naponként reggel — különösen nyá-
ron — langyos vízzel *felülről* megpermetezzük
a pálmákat; egybe pedig óvakodni kell attól,
hogy a pálmák télen, közel a kályhához he-
lyeztessenek; mert leginkább olyankor szárad-
nak el a levelek, ha a levegő túlmeleg és
száraz. Tapasztalásból mondhatjuk, hogy mi-
nél nagyobb, idősebb a pálma, annál jobban
eltűri az alacsonyabb hőmérsékletet; éppen az
elmúlt télen tettünk kísérletet egy 12 éves
legyező pálmával, a mikor is az 8° C. mellett
igen jól és egészségesen telet. Évenként egy-
szer elégséges a szobai pálmákat átültetni,
még pedig tavaszkor, könnyű, tápláló s ho-
mokkal kevert földbe, a mely műveletet azon-
ban mindig tanácsosabb avatott kezekre bízni,
ugyszintén a kiválasztást is, ama fajoknak, a
melyek a szobában jól tenyésznek; mert nem
minden pálma alkalmas a szobában való ten-
yésztésre, Cs. Gy.

+ **Alkohol mint gyógyszer.** A torokfá-
jás ellen kitűnő eredménnyel alkalmazhatjuk
az alkoholt. Egy pohár vízbe elég néhány
cseppet csöpögtetni belőle és ezzel negyed-
óránként gargalizálni, ha alkohol nincsen, úgy
rummal, vagy pálinkával is pótolhatjuk, de
legjobb azért a tiszta alkohol. Még egy másik
egyszerű háziszert ajánlhatok a torokfájás
megszüntetésére s ez a citromlé, melyet ke-
véssé édesen használjunk, evvel is minél
gyakrabban kell gargalizálni.

+ **A gyümölcs táplálóreje.** Az az ál-
talanosan elterjedt nézet, hogy a gyümölcsnek
nincs semmi táplálóreje. Kellemes változa-
tosságot nyújt ételünkben, de táplálóreje
nincs. Az újabb megejtett kémiai vizsgál-
atok ennek ellenkezőjét bizonyítják. A gyü-
mölcsben nagy mennyiségű zsír és cukor-
tartalom van, az pedig elismert dolog, hogy kü-
lönösen ez utóbbi mily tápláló. Táplálóreje
nézve a gyümölcsök ily sorrendben következ-
nek: első a szőlő és csak utána következik
az alma, narancs, körte, szilva, cseresznye és
a többi. Mindezek a gyümölcsök érett álla-
potban 72—90% vizet tartalmaznak, ha meg-
száritják a gyümölcsöt, úgy víztartalma
10%-ra zsugorodik. A zsirtartalom legnagyobb
a dió, mandola s mogyoróban, mely az olaj-
tartalommal együtt 58—60%. Savak a máln-
ában és ribizikében találhatók nagyobb
mennyiségben. Cukortartalma a húsosgyümöl-

csöknek van leginkább, így pld datolya, füge
és banánban, ezek tehát elsőrangú tápszerek.
Tehát arra következtethetünk, hogy a gyü-
mölcs nem csak kellemes íze, de kiváló táp-
lálórejénél fogva is hivatva van táplálékaink
között nagy szerepet játszani.

+ **Vasforgács alkalmazásával** elhárit-
hatjuk a surolás kellemetlenségeit. Mily kel-
lemetlen az, hogy a szoba surolás után soká
nedves, nyirkos szaga, a vasforgácsal ugyan-
azt érhetjük el. A tisztítandó padlót evvel
dörzsöljük meg s ez minden piszkot úgy fel-
vesz mint a víz. Természetesen ez nem na-
gyon könnyű dolog és a ki ezt a munkát
végzi, annak keztyűvel kell működnie.

EGYLETI ÉLET.

Meghívó. Az „Erdélyi Gazdasági Egylet“
igazgató-választmánya 1901. évi október hó
9-én, (szerdán) d. u. 3 órákor rendes gyűlést tart
melyre a tagokat tisztelettel meghívja

Az elnökség.

Tárgysorozat:

1. Mult VI/22-iki ülés jegyzőkönyvének felolvasása.
2. Jelentés a pénztár július, augusztus és szeptember havi forgalmáról.
3. **Miniszteri leiratok:**
 - a) Kereskedelmi miniszter: a párisi kiáll. érme ügyében.
 - b) Kereskedelmi miniszter: vetőmag szállítási kedvezmény érdekében beadott fel-
terjesztésünkre adott válasza.
 - c) Földmivelsügyi miniszter: a gyors-
áru csomagok vasúti szállítása ügyében az
E. G. E. által beadott indítványra elismerő
leirat.
 - d) Földmivelsügyi miniszter: a moci
vásárvám díjtételei ügyében szakvéleményt kér.
 - e) Földmivelsügyi miniszter: a kül-
földi szőlőbehozatal tárgyában.
 - f) Földmivelsügyi miniszter: a mo-
nostoni gazd. tanintézet osztálydíjai ügyében.
4. Társaságunk hozzájárulási nyilatko-
zata az „E. G. E.“ akciójához.
5. Intézkedés az állandó gépkiallítás jövő
évi folyamáról.
6. Jelentés az egyleti köztelek ügyében.
7. Ülés napjáiig beérkező tárgyak.
8. Indítványok.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kis hirdetések című rovatunkra felhívjuk olva-
sónk figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki
hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felirható.
A hirdetés megrendelés minden számra legkésőbb csütörtökön délig
a kiadóhivatalhoz juttatandó.

— **Rubinek Gyulát**, az „O. M. G. E.“
főtitkárát, az uj-aradi kerület képviselőjévé
választotta. Örömmel közöljük e hirt, mert
Rubinekben a magyar képviselőház alapo-
san képzett, tehetséges új erőt, mezőgaz-
daságunk pedig egy komoly, mindenki ál-
tal becsült szószólot fog nyerni.

— **Kinevezés.** A földmivelsügyi minis-
ter dr. Bálint Sándor kolozsvári egyetemi ma-
gántanárt, lapunknak sok éven át buzgó, ki-
tűnő tudásu belmunkatársát kinevezte az orsz.
központi szőlőkisérleti és ampelologiai állomás

vezetőjévé. Öröm, sajnálat és remény vegyül
jókívánatunkba. Öröm, hogy az igaz érdemet
és tudást méltányolták dr. Bálint Sándorban,
sajnáljuk, hogy tevékeny munkásunkat ve-
szíthetjük el benne és remény, hogy a távol-
ból is folytatni fogja lapunk hasábjain becses
működését.

— **Mezőgazdasági közügyeink és
a választások.** A most folyó és már nagy-
részt befejezett képviselő-választások me-
zőgazdasági érdekeinknek több munkását
juttatják abba a helyzetbe, hogy a jövő or-
szággyűlés alkotásaiban tevékeny részt ve-
gyenek. Vannak köztük, kiknek irányával
nem mindenben egyezünk, mi erdélyi gaz-
dák, a nagyobb rész azonban olyanokból
áll, a kiknek komoly, szertelenségektől
ment munkásságát mindig elismertük. Bár-
mint legyen is: a jövő ciklus mireánk nézve
jobbnak ígérkezik. Alkalmilag még vissza-
térünk e kérdésre lapunk hasábjain.

— **Egán Ede emléke.** Borostyánkői Egán
Ede mély gyászba borult családja legbensőbb
köszönétét fejezi ki mindazoknak, kik őket
pótolhatlan veszteségük alkalmával vigaszuk-
kal felkeresték és fájalmukat részvétükkel
enyhíteni törekedtek. — Külön gyászjelentés
elmaradásáért, a gyászeset hirtelen bekövet-
kezésére való tekintetből, elnézést kérünk.

— **Felhívás lóheremagtermesztő gaz-
dáinkhoz.** Az ideai lóheremag szezon meglehe-
tős lassan indulván meg, felkérjük gazdatár-
sainkat, hogy az eddig nekik megajánlott q.
kenti árakról minket e lap szerkesztőségéhez
címezett levelezőlapon értesíteni sziveskedje-
nek, hogy egyöntetű eljárás érdekében gazda-
társainkat már előre tájékozhatjuk. Tiszte-
lettel: *Több kolozsmegyei gazda.*

— **Gyümölcs export.** Értesüléseink sze-
rint külföldi kereskedők utaznak az erdélyi
rész almatermő vidékein, bevásárlás céljából.
Figyelmeztetjük gazdáinkat, hogy e jó alkalmat
használják fel termésük értékesítésére.
Azt is egyben felemlítjük, hogy az ideai erdély-
részi almatermés csak szórványosan sikerült
s így nincs okunk elhamarkodva és potom
áron tuladni készleteinken, annál inkább, mert
külföldön sehol sincs túl nagy termés az idén.
Persze csak az tarthatja, aki abban a hely-
zetben van, hogy termését megfelelően tudja
raktározni legalább egy ideig.

— **Erdélyi komló a budapesti orszá-
gos komlókiállításán.** Október hó 1-én nyílt
meg Budapesten a gazdasági muzeumban
elrendezett országos sörárpa és komlókiállít-
ás. Körülbelül 25 árpa és 100 komlóminta
volt kiállítva. Általában sikerült minták vol-
tak kitéve (80%); a jury különösen dicsérte,
hogy a szedés, válogatás általán jó volt, a szá-
ritás is sikerült s legalább 50%-ban nagyon
sok s illatos komlósíz volt! Ca 50 minta Erdélyből
küldetett: legjobban volt képviselve
Udvarhelymegye és Háromszék, Nagy-Küküllő
— a komlótermelés főmegyeje — gyengén
küldött; a többi minta Erdély szétszórt kom-
lószerkeztőiből küldetett. Az ideai gyenge komló-
áraknak tudható be, hogy többen nem jelent-
keztek a kiállításra, sőt olyanok sem küldtek
mintát, a kik pedig jelentkeztek. A jury meg-
lehetős szigorúan háromszor nézte át a csak

A Zalathnai kénkovand

ipar részvénytársaság

Brassói kénsav- és műtrágya-gyára ajánlja legjobb minőségű mindennemű műtrágyáit

a t. e. gazdaközönség figyelmébe. — 100 q.-án alóli megrendelést legelőszerebb az „Erd. Gazd. Egylet“ raktárához intézni.

Árajánlatokkal készséggel szolgál a KÖZPONTI IRODA BUDAPEST, IV. ker., Bécsi-utca 5. szm.

(202.)

Mestitz Mihály és Fiai

Kolozsvár, Maros-Vásárhely,
Unio-utca 3. és 5. Széchenyi-tér 41.

Elvállalnak tulhalmozott készletük miatt igen szép és teljesen kiszaradt

amerikai tölgyfaparketteket,

ugyszintén azoknak jótállás mellett való lerakását. Továbbá bármilyen üzemeltetési munkát és teljes butorberendezéseket a legolcsóbb árak és jótállás mellett. (473.)

Szilágyi Eleonora

Likör, Puncs-szesz és Rum-gyára
KOLOZSVÁRT,

Kossuth Lajos-utca (Belmagyar) 32. sz.
Alapított 1832. — Telefon sz. 239.

Legfinomabb saját gyártmányú és importált Rumok, világhírű Puncs-szesz és a legfinomabb likörök kaphatók a gyár üzlet-helyiségében, valamint minden helybéli és vidéki elsőrangú fűszer és csemege kereskedésben gyári áron. (474.)

Hazai márvány-iparvállalat.

A t. butorkereskedőknek és műasztalosoknak ajánljuk helybéli márványipar vállalatunkat. Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat, de különösen butorokhoz szükséges márványlapokat, magyar, francia, belga, olasz és szerb márványokból izléses és olcsó kivitelben. Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek. — Első Erdélyi Márvány Ipar Vállalat. Földy Antal utóda Kolozsvárt, Ferencz József-út 58. szám. (475.)

számokkal ellátott komlómintákat (tehát a tulajdonos nem volt ismeretes) s úgy ítélte a kitüntetések felett. Öröndetes, hogy a díjak nagyobb részét erdélyi komlók vitték el! Igy I. díjat br. Kemény Pál cintosi gazdasága, II. díjat özv. Imreh Istvánné (kistermelő, Zágonyban), a III-at gróf Haller János hévízi uradalma, a IV-et Biedermann Rezső (Somogy.) vitte el. Elismerő oklevelet kaptak: dr. Béldy László, dr. Waldt Rezső (Segesvár), fogarasi ménesbirtok, túl a Királyhágón pedig még öt minta. Versenyen kívüli elismerést Imreh Lajos (Ilyefalva); de tetszetek még a borosnyói, sz. kereszturi, szent-erzsébethi, héjjasfalvi, földvári, marosvásárhelyi, lapusnyaki komlók is! Segesvárról mindössze két termelő küldött be mintát s hogy ebből a komlóközpontról több minta nem jött, érthetetlen, pedig az O. M. G. E. külön is felkérte a komló-termelő szövetkezetet. A kiállítás — tekintettel, hogy a közbejött választások miatt sok gazda s érdeklődő csak később nézheti meg a komlókiallítást október hó 15-ig hosszabbított meg. Ajánlatos lenne, ha a segesvári komló-egyesület a kiállítás megtekintésére egy kirándulást szervezne tanulság okából.

— Komlótermések és árviszonyok a külföldön.
Felső-Ausztria. Termés jó közép; Árak 80—90 K. 50 kl.-ért
Stájerország " jó " 76—105 " " "
Csehország (Saaz) " nagyon jó " 96—130 " " "
Morvaország " közép " 80—98 " " "
Galícia " " " 110—120 " " "
Franciaország " " " 115—160 " " "
Belgium " jó " 50—55 " " "
Anglia " nagyon jó " 80—100 " " "
Németország " rossz " 90—135 " " "

— Az Erdélyi Szász Mezőgazdasági Egyesület szeptember 29-én tartotta Szászvárosban rendes évi közgyűlését, a mely mezőgazdasági termények és eszközök kiállításával volt egybekötve. A földmivelésügyi minisztérium képviseletében Kazy osztálytanácsos volt jelen. A közgyűlés az egyesület elhunyt elnöke helyett Meltzl Oszkár dr. bankigazgatót, országgyűlési képviselőt választotta meg elnöké. A kiállítás megnyitását fényes bankett követte, a melyen Meltzl Oszkár a jelen voltak

lelkes éljenzése között eltette Darányi Ignác földmivelésügyi minisztert, mint az Erdélyi Szász Mezőgazdasági Egyesület jóttevőjét. Közönetét nyilvánította a támogatásért, amelylyel a miniszter lehetővé tette a kiállítás fényes sikerét; továbbá azért, hogy az egyesület 100 tagját a minisztérium költségén Algyógyra, a székely földmivelés-iskola megszervezésére meghívta. Algyógyon ismétlődtek a köszönő szavak Darányi miniszter ama áldást hozó tevékenységeért, melylyel a különféle nemzetiségek egyesítését hathatósan előmozdítani sikerült.

— A bécsi tanács a magyarországi sertések ellen. A Bécs-városi tanács mai ülésében Wessly városi tanácsos azt indítványozta, hogy intézzen a tanács petíciót a kormányhoz, hogy az 1899. szept. 20-iki rendelet megváltoztatásával levágott sertéseket Magyarországból Ausztriába csak földarabolatlan állapotban és veséikkel legyen szabad behozni. Az indítványt azt kívánja továbbá, hogy füstölt, vagy pácolt disznóhús behozatalát, melyekről eddig sem az 1895., sem az 1899. évi rendeletek nem szoroltak, mindaddig tiltsák meg, a míg Magyarországon sertésvesz és sertésorvanc van, mert az ilyen hús behozatala az állategészségügyi hivatal véleménye szerint még veszedelmesebb, mint a friss sertéshúsé. Az indítványt elfogadták. (Azt elhiszszük, csak hogy kettőn áll ám a vásár.)

AZ

„ADRIAI”

BIZTOSÍTÓ-TÁRSULAT

alapított 1838-ik évben.

Vagyonsbiztonsági tőkéje 104 millió korona.

A magyarországi igazgatóság intézője:
Br. PODMANICZKY FRIGYES.

E társulat, mely 62 éves fennállása óta 440 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételek mellett; tűz- és robbanási-, valamint jégokozta károk ellen, továbbá az emberek életére, halál és elérési, valamint kiházasítási esetekre.

Erdélyrészi vezérképviselőség

Kolozsvárt:
Szekula Akos

vezérfelügyelő. (250.)

A

Magyar Jelzálog-Hitelbank

Képviselősége Kolozsvártt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)
Az intézet alaptőkéje 30 millió korona.

4%-os és 4½%-os
Záloglevélkölcsönöket

nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 5 százalékos, nagyobb városokban fekvő házakra 40 évi törlesztéssel 5-40 százalékos évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítási árfolyam mellett 4½%-os záloglevélkölcsönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-40 százalékos és nagyobb városokban fekvő házakra 42½ évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az Erdélyi Gazdasági Egylet bizalmi férfai adnak véleményét. (1.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4½%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereséyműkövetvények

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOZSVÁRTT
Deák Ferencz-utca (ezelőtt: Belközép-u.) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olcsó jelzálog és váltókölcsönöket nyújt és **BETÉTRE 5½ SZÁZALÉK KAMATOT AD.**

(412.)

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Társszerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

Segédszerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

Földbirtokokra,

városi modern házakra törlesztéses kölcsönök legelőnyösebben és leggyorsabban kap-

Eladó téli alma!

kézzel szedett és szakszerűen raktározott batúl, renet és más fajta

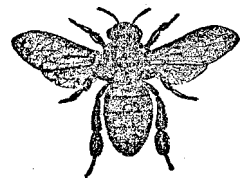
csemege téli alma

— jutányosan —

eladó.

Értekezni lehet az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatalánál Kolozsvár, Deák Ferencz-utca 11. sz I. emelet. (731.)

hatók. Elsőrendű ajánlatok községek, egyházaktól és birtokosoktól Erdélyből is. Cím: GÁSZTMÁN SAMU banküzlete BUDAPEST, V., Lipót-körút 30. (703.)

Eladó Méz!

A legfinomabb aromás erdei színméz 6/10 kilogrammos üvegekben à 1 korona, kapható az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatalánál: Kolozsvártt, Deák Ferencz- (Bel-Közép-) utca 11. szám (I. em.) alatt. (686.)

Vidéki megrendelések 5 üveggel vagy azon felül utánvétellel!

VNGYOBB ÉRTÉKŰ RÉGISÉGEKET, ÉKSZEREKET, DRÁGAKÖVEKET KÉSZPÉNZÉRT VÁSÁROL LÖFKOVITS ARTHUR ÉKSZERÉSZ DEBREGEN.

Nagy árjegyzékét díjtalanul küldi.

(551.)

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a Kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Deák Ferencz-u.: 13. sz. emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETESEK.

Levélbeli tudakozódásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz levélbélyeg mellékeltek.

Ezen rovatban minden 20 □ cm., vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér vagy minden □ cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kihirdetések számára kell hivatkozni. Támpéldány csak egy küldetik!

Alkalmazást keresők:

Állást keres

gazdasági tanintézetet végzett nős, ev. ref. vallásu, katonamentes, 39 éves gazdatiszt; 15 évi praxissal és kitűnő bizonyítványokkal. Állását bármikor elfoglalhatja. Czim a kiadóhivatalban.

(707.)

Gazdatiszti állást keres vagy ideiglenes munkát is elfogad igen ügyes gyakorlati gazda. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Kovácsnak ajánlkozik teljesen képzett gyári kovácssegéd uradalmakba. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Gazdatiszt, 36 éves, nőtlen szakképzett, erélyes, őszre állást óhajt változtatni. Czime R. B. alatt a kiadóhivatalban.

(1008.)

Gazdatiszt,

Nős, 39 éves, román, 22 évi kitűnő gyakorlattal úgy a kül, mint a belgazdaságban állattenyésztés, tehenészet, hizlálás körül teljesen jártas, jó bizonyítványai vannak, jó referenciákkal rendelkezik, beszél magyarul, német, román nyelvet jól, szerb és tót nyelvet keveset. Fáradhatatlan szorgalmu, erélyes, 6 év óta egy 2000 holdas gazdaságot önállóan kezel, birtok herbe adása végett mielőbbi belépésre állást keres. Czim a kiadóhivatalban.

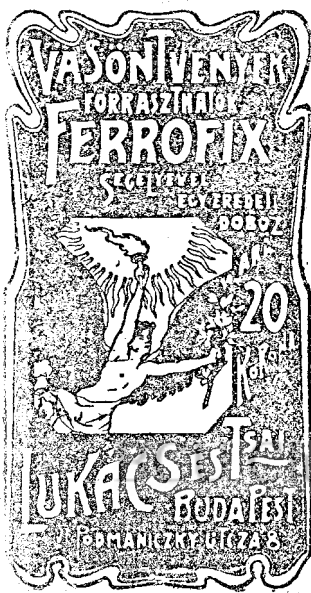
(728.)

Különfélék.

GERGELY ANDRÁS

épület, diszmű-bádogos és takaréktűzhely-készítő Kolozsvárt, Wesselényi M. utca 26. Költséghőirányzatok és árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek. Tisztelettel Gergely András.

(471.)

(543.)

Hantz Sándor

könyvkötő.

Ezelőtt Hantz György társa, Kolozsvárt, Jókai-utca 2. szám.

E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmúló izléssel tartósan és olcsó árért készítik. Fizetések fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek. (555.)

A cimre kérem vigyázn!

Makkoltatásra

sertést

keresek
9000 hold
bükkös erdőbe.

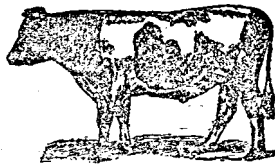
Cim:

Forazesti-uradalom

Kossova,

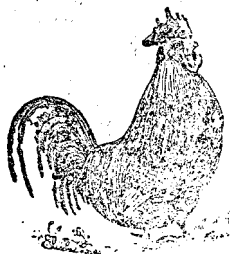
Krassó-Szörény-megye.

(717.)

SIMMENTHALI
üszők

megvételre kerestetnek (12-15 drb.)

Levélbeli ajánlatok a kiadóhivatalhoz kéretnek. (1005.)

4 törzs
Plymouth
Rock tyúk

eladó.

Áruk 50 korona.

Czim a kiadóhivatalban. (1003.)

Csemege szőlő

kitűnő, a legszebb és legfinomabb Chasselas Muskotály és egyéb fajokból 5 kgros posta ládikával bérmentve 3 kor. 50 fillér utánvétellel; tisztán Muskotály 4 k. 50 fill., saját termésű szegszárdi vörös bor 3 0 70 lit. palack bérmentve 3 kor. 60 fill. Több száz idei termésű kitűnő fajbor legolcsóbban megrendelhető: Willinger Márton szőlőnagybirtokosnál Zomba. Tolnamegye. (713.)

Simonffi István mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntője Kolozsvárt, Kultordalme utca 48. sz. Telefon 85. sz. — Kívánatra árjegyzék és költség-számítás bérmentve küldetik. (464.)

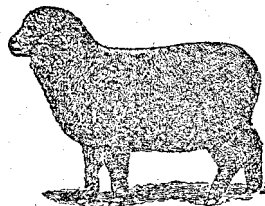

Eladó

3 drb.

Poland Kina
tenyészkocza.

Czim G. G. alatt a kiadóhivatalban. (1001.)

16 mázsa
raczka

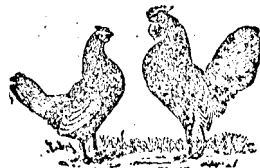
gyapju

jutányosan
eladó.

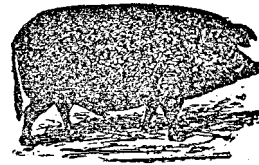
Czim a kiadóhivatalban. (1002.)

Fajebek,

remek állatok, a legnagyobb óriástól a legkisebb törpeig, minden fajban nyersen és idomítva, óriás szent-bernat-hegyi, ujjföldi, doggok, orosz és angol agarak, kopók, véredek, pointer, setter és német vizslák, ratter, foxterrier, borzebek, kínai meztelen agarak, mopsz, majom, selyem- és szalon-pincsik, spitzek, törpe félkilós ebcskék stb. Nevelésre és idomításra elfogadunk, cseréket és vételt eszközünk. **Élővadak**, ragadozók vétele és eladása, **angora macskák**, óriás nyulak, fajbaromfi, óriás ludak, kacskák,

pulykák, pávák, gyöngytyúk, tenyészképes és négy hetesek. Idei 6 hetes fajbaromfi tyúk 1-3, kacska 1 20-3, lud, pulyka 2-5 kor., remek **diszgalambok**, méhek, kaptárak, gépek és eszközök. Árjegyzéket bérmentve küld a Telepvezető-ség, Tar (Hevesmegye). Rendelésnél tessék az „Erdélyi Gazdára” hivatkozni. (718.)

Eladó

Sertésvészen átment harminczkét darab anyja és 12 darab südő koczából álló törzsnáj. Értekezhetni Csomos Jenő gazdatiszttal Mező-Kapuson. (729.)

Almát, körtét és egyéb gyümölcsöt vesz

Katona József
gyümölcskereskedő
Budapest,
központi vásárcsarnok. (727.)

Eiadó kosarak.

Egy néhány száz különböző nagyságu, istállóba, gyümölcszedéshez és postai pakolásához, komlószedéshez stb. alkalmas hántatlan és fehér vesszőből font különböző nagyságu fűz-kosár **jutányosan eladó.** Czim a kiadóhivatalban. (696.)

B. Bak Lajos Ö csász. és kir. Fensége Klotild főhercegnő udvari szállítója és az arany koronás kereszt birókosa műbutor és épület asztalos munkák és parquette gyári üzlete Kolozsvárt. Alapított: 1869. (463.)

Cimbalom

(687.)

Pedálos. Barna vagy feketében, kitűnő erős, csengő hanggal, erős szerkezettel, 8 évi jótállással. Bolti ár 150 fnt, nálam 75 fntért kapható a készíttési telepen:

BUDAPEST, Nefejeits-utca 43. sz.

Egeszi Géza,

műköleves cimbalom-készítő.

Arjegyzéket bérmentve küldök.

JENCS FÉL

RESTITUTORSFLUID

LOVAK és szarvasmarháknek.

Fésziti JENCS VILMOS, gyógyszerész.

Budapest, II. Szóna-tér 1.

Höl a ló vagy szarvasmarha állandóan munkában van, a szarvoknál kúszhat, rendszeresen használva az állat izomerejét fokozza, kitarthatóvá, erőssé teszi; megátalja a lábak merev bönulását, az Intagulást a a ugynevezett pónusodást.

Ára 2 korona.

Füravár: Dr. Egger „Nador” gyógyszerüzletében, Budapest, VI. ker., Váci-körút 17. Minden gyógyszerüzletben és drogeriában kapható.

(658. I.)

Hirdetmény.

A folyó év őszén és a jövő év tavaszán a fogarasi állami faiskolában mintegy 10000 drb. alma, szilva és meggy, alacsony, félmagas és 2 m. magas dereku szépen fejlődött oltvány — ezen a vidéken jól diszló és termő fajtákból — 40, 60 és 80 filléres árban lesz eladó.

Október és november hóban a megrendelők személyesen is választhatnak az oltványokból, írásbeli megrendelések pedig tavaszi átvételre december hó 1-éig a m. kir. állami ménesbirtok Igazgatóságához Fogarasra intézendők.

Budapest, 1901. szeptember hó.

(732)

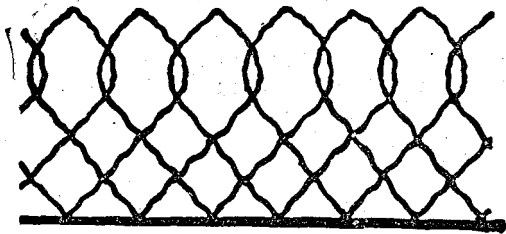
Földművelésügyi m. kir. Minister.

LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony szövetség és szita-áru gyára
KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.
Telefon 439.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, úgy mint: kertek erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek, stb. bekerítéséhez való **Gép-sodrony-fonatait**, majorsági udvarok fonnattal való bevonását; pincze, padlás, felső világossági magtár és éléskamra ablakok rostélyzatát, áthányó rosták, szén, kocsz, kavics válogatásához; szikrafogók gépekhez. Zöldre festett légy szövet, szelelő és löher-rosták. Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas-, réz- és czinszövetek, Kruppa-sodrony szegélyzetek, aczél tüskés sodrony-kertek s. a. t. bekerítésére. Különböző mintákban, fakeretbe foglalt rosták és szíták, ruganyos ágybetétek (mátráz), sodrony-láb-törők. Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálok.

(339.)

Gazdák figyelmébe ajánlom

az általam feltalált és készített új rendszerű szabadalmazott

Heremag- és terménytisztító rostáimat.

Kitüntetve: Az „O. M. G. E.” által 1898. évben Szolnokon rendezett tisztítógép versenyen

I. díj, állami aranyéremmel.

Minden szemes termény súly és nagyság szerinti szétválasztásához **heremagvak** arankamentesítéséhez, vetőmagkészítéshez követelményeknek megfelelnek.

Érdeklődőknek részletes ismertetést és árjegyzéket bérmentve küldök.

Behán Sámuel

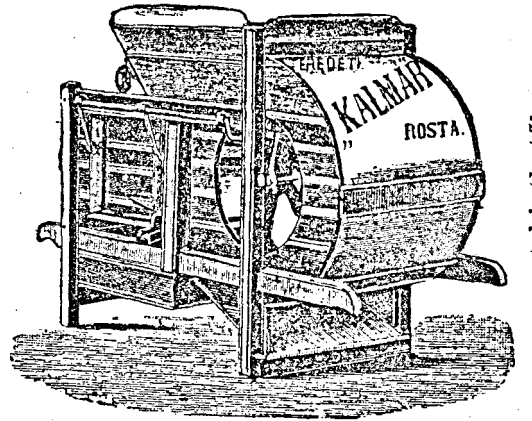
rosta készítő, a 13413. sz. szabadalom tulajdonosa
Szarvas, (Békésmegye). (725.)

Hogyan tud a magyar gazda évi kiadásainak egy részénél 30—40 százalékot megtakarítani?

Azt megtudhatja a Kalmár Zs. utóda hőmező-vásárhelyi cég különleges terménytisztító, gép és rosta árjegyzékéből, a melyet fenti cég bárkinek kérésére ingyen és bérmentve küld meg.

Legolcsóbbak, legjobbak az eredeti „Kalmár-rosták”, a melyeket gyakorlatba vételük után minden vevő megdicsér és elismerésben részesíti azoknak sok oldalú jó tulajdonságait, valamint a termények tisztításánál elért fényes eredményt.

A kolozsvári állandó kiállításon.

megtakaríthatók.

Az eredeti „Kalmár-rostát”

a magyar korona országainak összes vasuti és folyam-hajózási állomásaira bérmentve küldöm meg s így az árjegyzékben foglalt rostáim árát mindenkor a t. vevőim által megjelölt vasut- vagy hajó állomásra elszállítva értendő, minden utófelszámítás nélkül.

Ügynököket és viszontelárúsítókat nem alkalmazok, a rendelvények egyedül a vevő fél megkeresésére intéztetnek el.

Egyedüli elárúsító hely a termelő üzlet

Kalmár Zs. utóda Hőmező-Vásárhelyen,
a hol minden beérkező megrendelést pontossággal intézek el. (650.)

KALMÁR ZS. UTÓDA.

Szarvasmarhák,

lovak, juhok, sertések nevelésére és hizlalására, tejgazdaságban a tejhozam emelésére, gyöngye csontu csenevész és kehes állatok gyógyítására **páratlan kiváló** eredménnyel használtatik a szabadalmazott és **miniszterileg engedélyezett Kutasy-féle** conc. állattáppor (conc. állattápsó.) Adagolása kanalanként, 5 kilós próbacsomagot, 7 koronáért bérmentve küld a készítő:

Nagysolymosi **Koncz Armin**

gyógyszerkülönlegességek gyára (715.)

Székely-Udvarhelyt (Erdély).

Számtalan elismerő levelek állanak rendelkezésre.

MAGYAR INTÉZET.

Laboratorium

VÉDŐ-OLTÓANYAG TERMELÉSÉRE

BUDAPESTEN, VI., Nagy János-utca 6. szám.

Termel és szállít

VÉDŐ-OLTÓANYAGOKAT:

- a) sertésorbánc ellen
100 adag ára (I. és II. anyag) 14 kor.
- b) lépfene ellen
juhok részére 100 adag ára (I. és II. anyag) 15 kor.
szarvasmarhák részére 100 adag ára (I. és II. anyag) 30 kor.
lovak részére 100 adag ára (I. és II. anyag) 30 kor.

Az intézet raktáron tart és mérsékelt áron szállít 10 adagos L. V. T. jegyű oltófejskendőket, oltótitket, szórnyíró ollókat, maximal hőmérőket és más oltáshoz szükséges szereket. (702.)

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10., II. emelet.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugyis mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

erkölcsi támogatásával.

Alakult: 1900

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása 400,000 kor.
Alapítványok és üzletrészekben 1,200,000 kor.
Összesen: 1.600,000 kor.

BIZTOSÍTÁSOKAT ELFOGAD TŰZ- ÉS JÉGKÁR ELLEN.

Az üzlet eredményében biztosított tagok a díjarányban részesülnek. Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével. Felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál

(498.)

az igazgatóság.